

Helgoland & Düne, synoniem voor Jan-van-Genten en Zeehonden

Een foto excursie naar Helgoland & Düne is een mooie meerdaagse trip. Vanuit Roosendaal is het ongeveer 520 km naar Cuxhaven in Noord-Duitsland. Vanuit Cuxhaven is het nog zo'n 2,5 uur met de boot naar Helgoland. Een verblijf op Helgoland kan in één van de vele hotels of pensions of op de camping op het eiland Düne. Er rijden geen auto's en fietsen is verboden. Dus blijft lopen over als de enige manier voor verplaatsingen op het eiland (sommige eilandbewoners rijden op een step).

Om diverse redenen kon ik eind juni 2011 4 dagen naar dit 'fotoparadijs'. Vanaf maandagmiddag tot en met donderdagochtend fotograferen en genieten van de vrijheid, frisse lucht en rust.

Helgoland is een klein rotseiland met een oppervlak van slechts 1,7 km² en telt ongeveer 1250 inwoners. Het is gelegen in de Duitse Bocht op circa 70 kilometer afstand van de Duitse kust en is per boot gemakkelijk te bereiken vanuit diverse Duitse havens (Cuxhaven, Wilhelmshaven of Büsum). Het hoogste punt van Helgoland is 61 meter boven de zeespiegel. Naast Helgoland ligt een nog kleiner zandig eiland genaamd Düne dat in 1720 los is komen te liggen van Helgoland. Düne is onder meer bekend om zijn Gewone- en Grijs Zeehonden. Deze zijn gemakkelijk te benaderen en te fotograferen. Düne ligt op 7 minuten varen van Helgoland. Beide eilanden zijn klein genoeg om lopend te verkennen. Over de jaren zijn er maar liefst 425 soorten op het eiland waargenomen! Mei-juni en september-oktober zijn de beste perioden om het eiland te bezoeken. In het voorjaar is dé trekpleister de populaties zeevogels die op de rotsen tot broeden komen. Een uitgelezen kans om Jan van Genten, Noordse Stormvogels, Drieteenmeeuwen en Zeekoeten vast te leggen.

Foto 1, Helgoland (onder) en Düne (boven)

Het rustige leven op het eiland komt pas echt tot zijn recht als de dagtoeristen (oa. vanwege het belastingvoordeel op parfum, drank en sigaretten) zich tussen 15.00 en 16.00 uur weer verzamelen op de pier om de terugreis naar het vaste land aan te vangen.

Inhoudsopgave

<i>Roosendaal - Cuxhaven</i>	3
<i>Achtergrond informatie</i>	4
• <i>Uitrusting, wat neem je mee?</i>	5
• <i>Welke periode?</i>	5
• <i>Welke onderwerpen?</i>	5
• <i>Vogelsoorten</i>	6
• <i>Drieteenmeeuw, Rissa tridactyla</i>	6
• <i>Jan-van-Gent, Morus bassanus</i>	7
• <i>Zeekoet, Uria aalge</i>	8
<i>Schoonheid kent diverse vormen!</i>	9
<i>Fotograferen van Jan-van-Genten</i>	16
• <i>Lichtomstandigheden</i>	16
• <i>Camerastandpunt</i>	16
• <i>Belichting en lichtmeting</i>	16
• <i>Gebruik van een statief</i>	17
• <i>Aandachtspunten voor vliegbeelden</i>	17
<i>Düne</i>	18
<i>Afsluitend.</i>	24
<i>Links.</i>	24

Roosendaal - Cuxhaven

De boot naar Helgoland vertrekt om 09.00 uur uit Wilhelmshaven. Met een autorit van circa 5 uur (inclusief rustpauzes) voor de boeg, exclusief 1 tot 1,5 uur voor vertrek aanwezig zijn, betekent dit dat je om 02.30 uur weg moet. Ik had bedacht dat ik zondagavond om ongeveer 19.00 uur zou weggrijden en dan slapen in de auto op de parkeerplaats bij de boot. Zo bedacht zo gedaan, om 00.15 uur in Wilhelmshaven aangekomen op de parkeerplaats, wekker om 07.00 uur gezet en slapen.

Omstreeks 06.30 uur wakker worden en op mijn gemak rondgelopen op het haventerrein bij de afvaart. Heerlijk rustig. Te rustig! Nog geen boot te zien geen ander reizigers en ondertussen toch al bijna 07.30 uur. Nog eens op de papieren kijken. Pot.....rie, verkeerde datum gereserveerd, juli ipv juni. In juni vertrekken er helemaal geen boten naar Helgoland vanuit Wilhelmshaven. Wat nu?

Door de 'goede' voorbereiding wist ik dat er vanuit Cuxhaven wel boten vertrokken om 10.30 uur (ze vertrekken later omdat het korter varen is. Echter, Cuxhaven is ruim 1 uur en 30 minuten rijden en de ochtendspits was ondertussen begonnen. Dus hop hop hop in de auto en gas erop. Ondertussen bellen met de veerdienst maatschappij om mijn reservering te annuleren ('Kein problem Herr Jongenelen, ein guten Reise nach Cuxhaven'). Wat een service, gelijk het goede adres (van de concurrent) gekregen en opnieuw hop hop hop en gas erop.

Om 09.10 uur rijd ik het parkeerterrein op van de veerdienst in Cuxhaven, in dit deel van Duitsland in ieder geval geen files. Kaartje gekocht, auto word geparkeerd en klaar voor inschepen, ik sta als eerste in de rij. Conclusie, geen stress alles loopt op rolletjes. Om 10.00 begint het inschepen, met duidelijke instructies is iedereen en alles in 'keine Zeit' aan boord. Om 10.38 uur gaan de trossen los, 8 minuten te laat. De Duitse 'grundlichkeit' is helemaal zoek, het kan niets anders of er zullen ontslagen vallen door deze vertraging.

Door een heerlijk rustig plekje op het achterdek heb ik een prettige overtocht in de zon en kan ik genieten van de Duitse kneuterigheid bij sommige stellen (George & Mildred of Mr. & Mrs. Bouquet zijn er niks). Om circa 12.45 uur komen we aan bij Helgoland en worden we met behulp van shuttlebootjes naar het eiland gebracht. De reden hiervoor is mij niet duidelijk, behalve dan dat het werkgelegenheid oplevert en het wel bijzonder is om op volle zee over te stappen in 12 meter grote motorsloep.

Foto 2, Aan land met behulp van een motorsloep (bewerkt met PhotoShop Express op een iPad)

In 'kiene Zeit' is iedereen en alles van boord. Eerst maar inchecken en dan de bagage ophalen in de haven van Helgoland. Vervolgens lunchen in de zon en dan op pad om het eiland te verkennen. Zonder camera op mijn gemak in een uur het eiland rondgelopen. Tijdens de wandeling is het snel duidelijk waar je moet zijn om de Jan-van-Genten en andere vogels te fotograferen. De vogels zijn totaal niet schuw, afstanden van 3-5 meter zijn eerder regel dan uitzondering. Terug op de hotelkamer eerst de foto-uitrusting in orde gemaakt, batterijen opladen, geheugenkaartjes leegmaken, objectieven en camera schoon maken. Vervolgens nog een tukje doen en om ongeveer 17.00 uur op pad voor mijn eerste fotosessie.

Achtergrond informatie

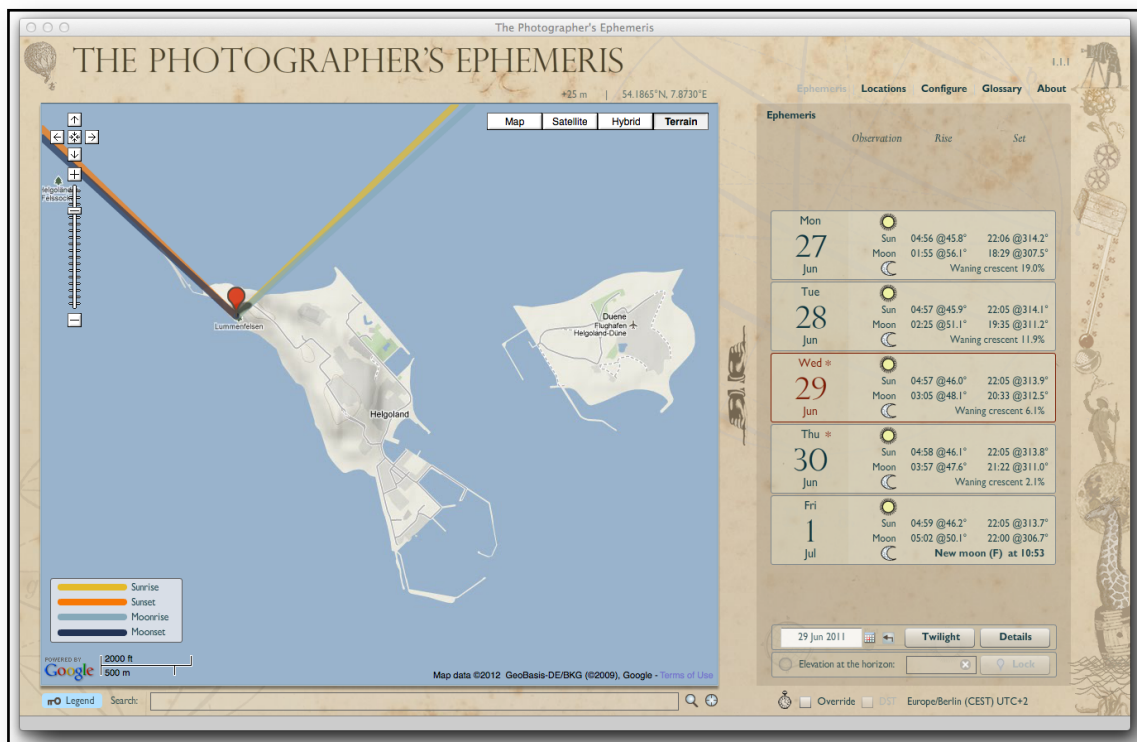
De meeste vogels zijn te vinden op de noordwestelijke punt van het eiland (linksonder op foto 1). De meeste hotels zijn op het zuidoostelijke deel van het eiland. Dit betekent dus elke keer circa 25 minuten stevig doorstappen op weg naar de mooiste foto lokatie, voor de grote zeevogels, en ook weer 25 minuten terug. Op het eiland Düne, bereikbaar via een shuttle dienst, zijn de zeehonden zowel op het noordoostelijke als het zuidwestelijke zandstrand te vinden.

Over de jaren heen zijn er 425 verschillende vogelsoorten waargenomen op Helgoland. De meest in het oog springende vogels eind juni zijn de:

- Drieteenmeeuw - *Rissa tridactyla*
- Jan-van-Genten - *Morus bassanus*
- Zeekoet.- *Uria aalge*

Op de noordwestelijke punt van Helgoland licht het kleinste natuurgebied ter wereld . Lummenfelsen is 1 hectare groot en biedt bescherming aan duizenden broedende zeevogels. In de ochtend komt de zon achter je op, 's avonds gaat de zon onder in het verlengde van de westelijke kust. In juni heb je echter het nadeel dat de zon idioot vroeg opkomt, met circa 25 minuten lopen betekent dat dat je 's ochtends om ongeveer 04.00 uur je bed uit moet om op te zijn voor de eerste zonnestralen. Dit nadeel heeft ook een voordeel, het betekent ook dat je 's avonds tot laat kunt genieten van het strijklicht van de ondergaande zon.

Tip: Met behulp van de *Photographer's Ephemeris* (gratis) kun je voor iedere plaats op de wereld zien hoe laat de zon/maan op komt en onder gaat.

De meeste foto's zijn gemaakt in het vroege ochtendlicht (voor 09.00 uur) of in het avondlicht (na 18.00 uur). Dit omdat het licht dan veel minder voor harde schaduwen zorgt. Infiltsen is namelijk geen optie, omdat je te maken hebt met dieren. Op een heldere avond moet er dan nog wel geëxperimenteerd worden met de instellingen, maar met behulp van het histogram kun je snel zien of je op de juiste weg bent.

Uitrusting, wat neem je mee?

Afhankelijk van wat voor soort foto's er gemaakt gaan worden zoals, portretten, habitat, vliegen of andere onderwerpen zal er besloten moeten worden wat er meegenomen wordt.

Minimaal 1 body, groothoek-zoom (17-40 mm of vergelijkbaar), tele-zoom (70-200 mm of vergelijkbaar), statief en voldoende geheugenkaarten of een back-up systeem. Als je over een lichtsterk (F4.0 of beter nog een F2.8 70-200 mm objectief beschikt kun je met een converter (1.4 of 2.0 x) uitstekend uit de voeten op Helgoland en Düne.

Als je niet kunt/wilt beslissen neem je gewoon alles mee wat je kunt/wilt dragen. De reden hiervoor is simpel, wellicht kom je hier niet meer terug (lijkt mij onwaarschijnlijk) of dat speciale objectief/filter/flitser ligt thuis waardoor je de foto niet kunt maken die je wilt maken.

Nagenoeg alle foto's in dit verslag zijn gemaakt vanaf statief met swinghead. De gebruikte camera's waren een Canon 40D/300D in combinatie met een Canon EF 70-200 mm, F2.8 L IS USM of een Canon EF 300 mm, F2.8 L IS USM (al dan niet in combinatie met een 2x converter). Ook met een converter zijn de foto's nog zeer scherp en vol contrast. Dit in tegenstelling tot wat je soms leest op diverse sites en wordt verteld door zogenaamde 'pixeln.....s'. Belangrijk is wel dat er een stevig statief gebruikt wordt.

Tip: Het gebruik van een converter raad ik af bij objectieven anders dan de zogenaamde L-objectieven van Canon of vergelijkbare objectieven van Nikon. Het beste resultaat krijg je door te werken met prime-objectief. Bij zoomobjectieven lijkt je een iets zachter beeldresultaat te krijgen. Het is echter een goed alternatief om relatief goedkoop aan meer mm's te komen.

Welke periode?

Vanaf half mei tot half juli er veel activiteit op de kliffen. Het baltsen, paren, broeden en jongen grootbrengen kan van diverse soorten nauwlettend gevolgd worden!

Dit tweetal was onder het toezicht van de burens druk bezig. Het gras rechtsonder op de foto was helaas niet te vermijden.

Helgoland is zeker de moeite waard om nog een keer naar terug te gaan. In het voorjaar of juist in het najaar (november/december) voor het fotograferen van de Zeehonden met hun jongen. De Zeehonden zijn het gehele jaar door aanwezig op Düne en vormen in het najaar een belangrijke trekpleister.

Foto 3, Parende Zeekoeten

Welke onderwerpen?

Naast de fauna, vele vogels en twee soorten zeehonden en flora zijn beide eilanden ook geschikt om strand- (zand, kiezel en rotsen) en landschapsfoto's te maken. Opkomende en ondergaande zon, bewegend water, duinen met helmgras zijn enkele van de vele mogelijke onderwerpen.

Vogelsoorten

Drieteenmeeuw*, *Rissa tridactyla

De Drieteenmeeuw is een echte zeevogel die je in Nederland vooral aan de kust tijdens een flinke storm kan tegenkomen. Met name de onvolwassen vogels vallen op met hun zwarte 'W' op de bovenzvleugels. De Drieteenmeeuw heeft namelijk een karakteristieke roep waar ook z'n Engelse naam van komt, kittiwake. Zelfs in een kolonie van duizenden verschillende vogels hoor je dit karakteristieke geluid er bovenuit.

Deze luchtacrobaten brengen hun jongen ook groot op de smalle richels van de kliffen. Vader en moeder vliegen af en aan met voedsel in hun krop. Als ze op het nest landen weten de jongen deze voedselvoorraad snel te vinden. Ze verdwijnen met hun kop in de bek van de oudervogel om de aanwezige vissen uit de krop te halen.

Europese verspreiding

Broedt met name aan de noordwest kust van Europa, maar vanaf Portugal tot aan Rusland zijn er kolonies aan de kust te vinden.

Foto 4, Klein deel van de kolonie Drieteenmeeuwen op de rode zandsteen, NP Lummelfelsen, 28-6-2011, 07.10 uur, Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM +2.0x, F8, 1/100, iso 400, +1/3 EV

Foto 5, Drieteenmeeuw, 28-6-2011, 07.30 uur, Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM +2.0x, F9, 1/1250

Jan-van-Gent, *Morus bassanus*

Jan-van-genten zijn het vogel-equivalent van de duikbommenwerper. Het verschil is dat deze vogels zélf een torpedo-houding aannemen en zich van grote hoogte in het water storten. Vliegend boven zee speuren ze naar scholen vis waar ze vervolgens groepsgewijs op vissen. Jan-van-genten broeden op steile kliffen, het liefst op eilanden waar de broedkolonies onbereikbaar zijn voor allerlei roofdieren als ratten en marters. Het zijn zeevogels die hun gehele leven doorbrengen langs en op de oceanen.

Europese verspreiding

Jan-van-genten broeden op steile kliffen en zijn dan ook alleen dáár en op open zee waar te nemen. Een klein aantal is -met wat geluk- aan de Nederlandse zeekust te zien. Hoewel ze vrijwel dagelijks waargenomen kunnen worden, blijven ze toch vaak uit de buurt van het strand. Veruit de grootste aantallen broeden langs de kusten van Groot-Brittannië, gevolgd door IJsland, Ierland en Frankrijk. Ook op de Kanaaleilanden en in Noorwegen broeden jan-van-genten.

Foto 6, Jan-van-Gent, 28-6-2011, 07.50 uur,
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F8, 1/1250, iso 400

Foto 7, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 18.15 uur,
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F6.3, 1/2000, iso 100, +1/3 EV

Zeekoet, Uria aalge

Zeekoeten, de naam zegt het al, zijn echte zeevogels die zelden of nooit in het binnenland te zien zijn. Hun hele leven verblijven ze op zee en alleen om te broeden komen ze aan land. De zeekoet legt een enkel ei op de kale rots. Het heeft de vorm van een peer waardoor het niet weggrolt maar in een kringetje ronddraait. Het ei wordt staande bebroed. De oudervogels herkennen hun ei aan de tekening, en hun jong aan zijn geluid. Drie weken nadat het jong uit het ei komt, nog voor het kan vliegen, springt het onder begeleiding van de vader van de rotsen in zee.

*Foto 8, Zeekoet op de rode zandsteen van NP Lummelfelsen, 27-6-2011, 18.50 uur,
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM +2.0x, F6.3, 1/640*

Europese verspreiding

Broedvogel van de eilanden in de Atlantische oceaan en rotskusten op het vasteland aan de westkant van Engeland, Noorwegen en IJsland.

*Foto 9, Zeekoet, 28-6-2011, 07.30 uur,
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM +2.0x, F9, 1/160, iso 400, +1/3 EV.*

Schoonheid kent diverse vormen!

Wat maakt een Jan-van-Gent nu zo mooi?

Is het:

- de doordringende onderzoekende blik?
- de fraaie belijning op de lange snavel?
- de lange sierlijke nek?
- het gele achterhoofd met de contrasterende blauwe oogring?
- het kennismakingsritueel tussen partners na een lange dag op zee?
- de sierlijke vlucht?
- de presentjes zoals zeewier of kleurrijke touwtjes?

*Foto 10, Jan-van-Gent, 28-6-2011, 20.50 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4.5, 1/800, iso 400, -1/3 EV*

*Foto 11, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 19.00 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM + 2.0X, F5.6, 1/400, iso 100*

*Foto 12, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 17.55 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F5, 1/640, iso 100, -2/3 EV*

*Foto 13, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 18.00 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM + 2.0x, F5.6, 1/2000, iso 100, -2/3 EV*

*Foto 14, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 19.05 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM + 2.0x, F5.6, 1/2000, iso 100, -2/3 EV*

*Foto 15, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 19.30 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4, 1/1250, iso 100*

*Foto 16, Jan-van-Gent, 28-6-2011, 20.50 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4.5, 1/800, iso 400, -1/3 EV*

*Foto 17, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 17.50 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F5.6, 1/800, iso 100, -2/3 EV*

*Foto 18, Jan-van-Gent, 27-6-2011, 19.10 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F5, 1/2500, iso 100, -2/3 EV*

*Foto 19, Jan-van-Gent, 29-6-2011, 15.15 uur
Canon 40D + EF70-200mm f/2.8L IS USM, F4.5, 1/4000, iso 400, +2/3 EV*

*Foto 20, Jan-van-Gent, 29-6-2011, 15.15 uur
Canon 40D + EF70-200mm f/2.8L IS USM, F4.5, 1/4000, iso 400, +2/3 EV*

Fotograferen van Jan-van-Genten

Naast de technische gegevens, zoals vermeld bij de foto's, kan het handig of leuk zijn om te weten hoe de foto's tot stand zijn gekomen. Nagenoeg alle foto's van de Jan-van-Genten zijn tussen 18.00 en 21.00 uur genomen. Een uitzondering hierop zijn de vluchtfoto's (19 en 20).

Lichtomstandigheden

Aan het begin van de avond is het licht al zachter en staat de zon rechts van het onderwerp. Het zachte licht in combinatie met de lichtrichting draagt in dit geval bij aan de sfeer.

De vluchtfoto's zijn fotografisch gezien op het meest ongunstige tijdstip genomen. Normaal is op een zomer dag het licht te hard omstreeks 15.00 uur. Echter op deze dag was het redelijk zwaar bewolkt waardoor er gebruik gemaakt kon worden van deze natuurlijke diffuser.

Camerastandpunt

Afhankelijk van hoe de beelduitsnede van de foto moet worden kan het zijn dat er aanpassingen moeten worden gemaakt. Dit kan door:

- één of meerdere stapjes opzij moet doen
- de camera hoger of lager te plaatsen
- naar voor of naar achter te lopen als je geen zoom-objectief gebruikt of buiten het bereik hiervan komt.

Hoog op de klif stond nog wat gras. Het punt waar de Jan-van-Genten broeden ligt net wat lager. Door nu het camerastandpunt op ongeveer 1 meter hoogte te kiezen kun je met voorgrond onscherpte de groene waas creëren veroorzaakt door het gras en de kleine scherptediepte met het gekozen diafragma. Na wat heen en weer schuiven krijg je dan ook nog de, door de avondzon, verlichte kop tegen de donkere achtergrond van de Noordzee. Foto 10, 12, 16 en 17 zijn op deze manier gemaakt.

Belichting en lichtmeting

Als lichte onderwerpen tegen een donkere achtergrond gefotografeerd worden of vice versa is het belangrijk om na te denken over de belichtingsinstellingen. De belichting van de foto wordt bepaald door het diafragma en sluitertijd. De manier van licht meten kan ook aangepast worden, meervlaks meting, deelmetering en spotmeting zijn enkele manieren van hoe een camera het licht kan meten. Door gebruik te maken van een spotmeting op een (ver)licht onderwerp meet de camera hiervan de lichtintensiteit. Bij diafragma voorkeuze wordt de sluitertijd dan automatisch verkort om een correcte belichting op het onderwerp te krijgen. Het gevolg hiervan is dat de achtergrond donkerder wordt. Bij de foto's 11, 13, 14 en 18 is gebruik gemaakt van de spotmeting op de lichte kop van de Jan-van-Gent.

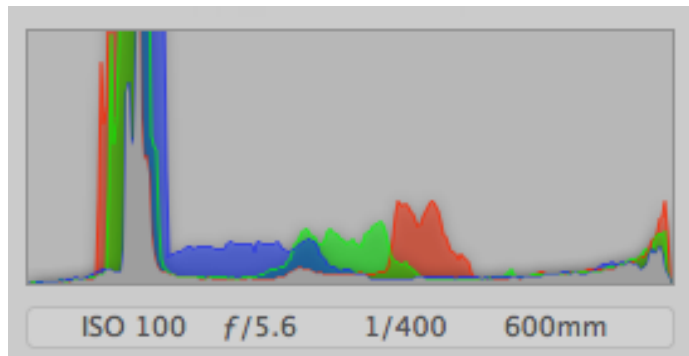
Het fotograferen van vliegende vogels resulteert meestal in een te donkere vogel. De reden hiervoor is dat de lucht (bewolkt of onbewolkt) veel lichter is dan de vogel. De camera meet de lichte achtergrond en berekent een korte sluitertijd waardoor de meeste vogels te donker worden. Door te corrigeren met 1 tot 2 stops overbelichting wordt de vogel aanzienlijk beter belicht.

De vliegende Jan-van-Genten (foto 19 en 20) zijn met + 2/3 stop belicht. De reden hiervoor is dat de lucht door de bewolking grijsachtig was. De sensoren van digitale camera's worden op 19% grijs gekalibreerd. Verder is de Jan-van-Gent een lichte vogel waardoor deze al snel beter belicht wordt dan de meeste andere vogels.

Een hulpmiddel om te zien of de belichting correct was is door gebruik te maken van het histogram. Het histogram van foto 11 laat zien dat er over het gehele gebied informatie is opgenomen via de sensor.

Links zien we de donkere details en rechts de lichte details. Uit het histogram blijkt dan ook dat er geen onderbelichting was en tegen de overbelichting aan zat.

In het witte van de nek en kop zijn echter voldoende details overgebleven om de foto een dynamisch en natuurgetrouw te kunnen weer-geven.

Gebruik van een statief

Het kan niet genoeg benadrukt worden. De kans op scherpe foto's is aanzienlijk groter als er gebruik gemaakt wordt van een vorm van ondersteuning. Statief, monopod, rijstzak, fototas het maakt niet uit als er maar ondersteuning is. 'Image Stabilizer' of 'Vibrance Reduction' klinkt heel mooi en helpt zeker, er gaat echter niets boven een goede ondersteuning van een stevig statief.

Nagenoeg alle foto's in dit verslag zijn gemaakt vanaf statief met swinghead. In sommige gevallen is er gebruik gemaakt van een rijstzak. De uitzondering hierop zijn de vliegfoto's

Aandachtspunten voor vliegbeelden

Het fotograferen van vliegende vogels is niet éénvoudig. Inzicht in vliegbewegingen, 'pannen'/meebewegen met de fotocamera, juiste camera-instellingen, doorzettingsvermogen, geduld en de juiste lichtomstandigheden voor de foto die in gedachte al gemaakt is. Als dit allemaal in orde is wordt de factor geluk al een stuk minder belangrijk. Laten we eens in iets meer detail kijken naar deze afzonderlijke punten.

- ✓ Voor inzicht in de vliegbewegingen moeten de vogels een langere tijd geobserveerd worden. Plaatselijke omstandigheden en aanvliegeroutes worden na enige tijd duidelijk. Geduld, doorzettingsvermogen en niet gelijk gaan fotograferen bij aankomst op de lokatie zijn belangrijk.
- ✓ Het 'pannen' met de fotocamera vereist oefening en ervaring (wederom gedu.. en doorzet...).
- ✓ Om bewegingsonscherpte te voorkomen is het prettig om met een groot diafragma te werken. Als gevolg hiervan zal de sluitertijd kort zijn. Een hulpmiddel hierbij is om de ISO-waarde te verhogen naar een waarde met acceptabele ruis.

Als laatste is in mijn ogen de gebruikte camera en objectief van belang. 'Het is niet de uitrusting maar geduld en visie.' is één van mijn uitspraken over fotografie! Echter, bij vliegbeelden kan het zeker helpen om over een snelle autofocus en lichtsterk objectief te beschikken. Bij Canon, en wellicht ook Nikon, zijn een aantal scherpstelpunten 'gevoeliger' waardoor de camera beter/sneller reageert in combinatie met een objectief van F2.8 of kleiner. Verder kun je gebruik maken van de optie AI servo (Canon). De camera zal dan blijven scherp stellen op het onderwerp wat komt aanvliegen (lopen, zwemmen of rijden). Het gebruik van een Image Stabiliser (of VR bij Nikon) is mede afhankelijk of je een statief gebruikt.

Als je al deze factoren in meer of mindere mate beheerst zal de kans op een succesvolle foto groter zijn.

Düne

Een fototrip naar Helgoland is goed te combineren met een trip naar Düne (zie foto 1). Op 10 minuten varen ligt het kleinere eiland Düne. Met behulp van een shuttledienst kun je voor een klein bedrag op en neer. Het actuele vaarschema hangt altijd bij het kantoor op de pier waar je je eerste stap op Helgolandse bodem zet.

Düne bestaat uit zandstranden en duinen en heeft dan ook geen kliffen of rotsstranden. Er is een camping met éénevoudige winkel, 'hotel & restaurant' en een vliegveldje. Naast de relatief makkelijk te benaderen vogels, oa. Meeuwen, Scholeksters, diverse soorten strandlopers en heeft Düne een aanzienlijke populatie zeehonden.

*Foto 21, Grijze Zeehonden in de branding, 29-6-2011, 08.10 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4, 1/2500, iso 400, -2/3 EV*

Op zowel het Noord- als het Zuidstrand komen groepen voor van 50 tot 75 zeehonden. Deze groepen bestaan uit volwassen en jonge dieren van de Gewone Zeehond en de Grijze Zeehond of Kegelrob. Deze laatste naam heeft hij te danken aan zijn kegelvormige hoofd. De Gewone Zeehond heeft een ronder hoofd en is aanzienlijk kleiner, namelijk 1.60 meter tegenover 3 meter van de Grijze Zeehond. Düne heeft vanaf eind oktober tot en met begin december een grote aantrekkingskracht op fotografen, vanwege de geboortegolf aan jonge zeehonden.

Begin jaren 90 hebben de zeehonden zich gevestigd op Düne. Doordat ze zich gevestigd hebben terwijl beide stranden al gebruikt werden voor recreatie (zonnen en zwemmen) zijn ze 'gewend' geraakt aan de nabijheid van mensen. Dit betekent echter niet dat ze makkelijk te benaderen zijn. Respect voor hun leefgebied en voorwaarden blijven belangrijk voor hun welzijn.

Tip: Het meest ideaal is om bij eb een plaatsje op het strand te zoeken tussen de vloedlijn en het opkomende water. Afhankelijk van het tijdstip betekent dat een meter of 100 kruipen, sluipen cq. 'tjigeren' met een statief/rijstzak, camera en objectief (en voldoende batterijen en geheugenkaartjes) vanwaar je je foto-uitrusting laat liggen. Bij het benaderen is het raadzaam om elke keer een meter of 2-3 te verplaatsen en dan weer enige tijd te wachten voordat je weer verder naar voor sluipt. Houdt hierbij de reactie's van de zeehonden in de gaten. Als ze omhoog komen om te kijken wat er aan de hand is is het belangrijk om een langere pauze te nemen voordat je verder gaat. Verder is het natuurlijk raadzaam om geen onverwachte bewegingen en/of geluiden te maken. Uiteindelijk zul je dus zo'n 15 tot 20 minuten door het zand ploeteren.

Het aanpassen van je kleding naar beige, bruine en zwarte tinten kan ook helpen. Vermijdt felle kleuren en groene camouflagekleding is ook niet ideaal (op een zandstrand groeit weinig of niets groen). Wellicht is een camouflagepak met stenen- of schelpenprint een oplossing. Zolang je de afstand tot de zeehonden groter houdt dan 30 meter kijken ze niet of nauwelijks op.

Foto 22, Grize Zeehond in de branding, 29-6-2011, 08.15 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4, 1/4000, iso 400, -2/3 EV

*Foto 23, Grijze Zeehonden in gevecht, 29-6-2011, 07.55 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F8, 1/800, iso 400, -1 EV*

Vanaf het moment dat je een plekje hebt waar je lekker ligt/zit en een mooie uitzicht hebt op de zeehonden (>30 meter) begint het wachten. Door het opkomende water komen de zeehonden vanzelf dichterbij. Het mooie is dat de dieren nu zelf hun veilige afstand kunnen bepalen. Dit is de afstand tussen jou (en andere fotografen) en zichzelf. Uiteindelijk kunnen ze zo dichtbij komen dat je met een 300 mm objectief alleen nog maar kopportretten kunt maken.

*Foto 24, Gewone Zeehond, 29-6-2011, 08.10 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4, 1/2000, iso 400, -2/3 EV*

Het moeilijkste moment is als je het strand wilt verlaten zonder de zeehonden te verstoren. Het is ten opzichte van de andere fotografen dan ook niet netjes om zomaar op te staan en weg te lopen omdat jij je foto's hebt gemaakt. Met een dergelijke actie is het zeker dat alle zeehonden er als een haas van door gaan. Door uiterst langzaam te bewegen, niet meer om te kijken en een laag profiel te bewaren (sluipen/'tjigeren') is de kans het grootst dat ze rustig blijven liggen. Een andere oplossing is wachten en genieten tot ze vanzelf weggaan. Neem dus de tijd en maak geen strak tijdschema voor activiteiten daarna.

*Foto 25, Grijsze Zeehonden 'chilling on the beach', 29-6-2011, 08.10 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F4, 1/2000, iso 400, -2/3 EV*

Tip: *Op het strand bevinden zich de grootste vijanden voor onze foto-apparatuur: Zand en (zout) water. Het is raadzaam om bij veel wind enige vorm van bescherming aan te brengen door bijvoorbeeld een éénvoudige kunststof raincover (Optech RainSleeve) te gebruiken.*

*Foto 26, Gewone Zeehond op het strand, 29-6-2011, 07.35 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM = 2.0x, F6.3, 1/250, iso 400*

In Nederland komen beide soorten zeehonden ook voor. Veel mensen zijn bekend met het feit dat zeehonden in de Waddenzee voorkomen. Veel minder mensen weten dat zeehonden ook in de delta van de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden voorkomen. In de Westerschelde bijna tot aan de Antwerpse Haven! Zie een andere [special](#) over Zeehonden in de Zeeuwsche wateren.

*Foto 27, Grijze Zeehonden, stier, 29-6-2011, 07.45 uur
Canon 40D + EF300mm f/2.8L IS USM, F8, 1/125, iso 400*

Afsluitend.

Een meerdaagse trip naar Helgoland & Düne is zeker de moeite waard. Het 'plezier' is afhankelijk van de gekozen periode en het weer. Dit laatste is gelukkig/helaas niet te beïnvloeden.

Natuurlijk kun je makkelijk meer dan 4 dagen doorbrengen op 1 van de 2 of beide eilanden. Door meer dagen op de eilanden door te brengen krijg je natuurlijk meer tijd om het ritme van het eiland en haar bewoners (mensen, vogels en zeehonden) te leren kennen. Op deze manier is er ook meer te genieten van de rust op de eilanden.

Voor de natuurfotograaf zijn er voldoende onderwerpen vogels, zoogdieren, landschappen en macro-mogelijkheden. Belangrijk, zoals zo vaak in natuurfotografie, is op het juiste moment op de juiste plaats aanwezig zijn (en een beetje geluk).

Als er vragen zijn mag je altijd een e-mail sturen naar: pieter@fam-jongenelen.nl

Links.

Helgoland : <http://www.helgoland.de/>
Wikipedia : <http://nl.wikipedia.org/wiki/Helgoland>
Veerdienst : <http://www.helgoline.de/>
Hotel : <http://www.booking.com/hotel/de/seehotel-helgoland.nl.html>